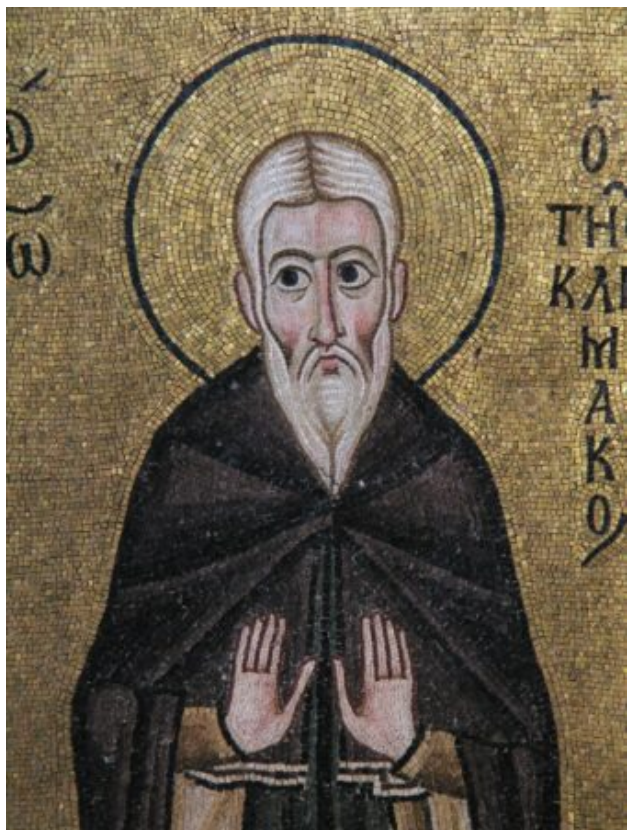

17 Μαρτίου 2022

Άγιος Ιωάννης: Η ακακία είναι μία γλυκεία και χαρούμενη ψυχική κατάσταση

/ Σοφίας Πατερικής Απαύγασμα

Άγιος Ιωάννης ο Σιναΐτης, της Κλίμακος.

(Επιμέλεια Στέλιος Κούκος)

Αγίου Ιωάννου της Κλίμακος, Λόγος 24ος. «Περί πραότητος και απλότητος»

(Διά τας αρετάς της πραότητος, της απλότητος και της ακακίας, τας «σεσοφισμένας»*, όχι τας φυσικάς, καθώς και διά την πονηρίαν)

1. Της ανατολής του ηλίου προτρέχει το φως της αυγής. Παρόμοια πριν από την ταπεινοφροσύνη τρέχει η πραότης. Ας ακούσωμε δε και το Φως, δηλαδή τον Χριστόν, να τις τοποθετή κατ' αυτήν την σειρά. «Μάθετε απ' εμού, λέγει, ότι πράος ειμί και ταπεινός τη καρδία» (Ματθ. ια' 29).

Λοιπόν, το φυσικό είναι πριν λάμψη ο ήλιος να φωτισθούμε από το φως της αυγής και έπειτα να ατενίσουμε πλούσια τον ήλιο. Διότι δεν είναι δυνατόν, δεν είναι, όπως το δείχνει και η φύσις των πραγμάτων, να αντικρύση κανείς τον ήλιο, δηλαδή την ταπείνωσι, πριν γνωρίση το φως της αυγής, δηλαδή την πραότητα.

2. Η πραότης είναι μία αμετακίνητη κατάσταση του νου, που παραμένει η ίδια και στις τιμές και στις περιφρονήσεις. Πραότης σημαίνει, το να προσεύχεσαι ειλικρινώς για τον πλησίον σου, χωρίς να ενοχλήσαι καθόλου από τις ταραχές που σου προξενεί. Η πραότης είναι βράχος επάνω από την αφρισμένη θάλασσα, που εντελώς ακλόνητος διαλύει όλα τα κύματα, τα οποία τον κτυπούν.

Η πραότητα είναι το στήριγμα της υπομονής, η θύρα ή καλύτερα η μητέρα της αγάπης, η προϋπόθεση της διακρίσεως, διότι όπως λέγει η Γραφή, «διδάξει Κύριος πραείς οδούς αυτού» (Ψαλμ. κδ' 9)• η πρόξενος της αφέσεως των αμαρτιών, το θάρρος της προσευχής, η περιοχή του Αγίου Πνεύματος, διότι ο Κύριος λέγει: «Επί τίνα επιβλέψω, αλλ' ή επί τον πράον και ησύχιον»; (πρβλ. Ησ. ξς' 2).

Η πραότητα είναι συνεργός στην υπακοή, οδηγός στην αδελφοσύνη, χαλινός της μανίας, κόψιμο του θυμού, μίμησις του Χριστού, ιδιότης των Αγγέλων, δεσμός των δαιμόνων, ασπίδα κατά της πικράς οργής.

3. Στις καρδιές των πράων θα αναπαύεται ο Κύριος, ενώ η ταραχώδης ψυχή είναι καθέδρα του διαβόλου. «Οι πραείς κληρονομήσουσι γην» (Ματθ. ε' 5)• μάλλον θα γίνουν κυρίαρχοί της, ενώ οι οργίλοι και θυμώδεις άνδρες θα εξορισθούν από την γη τους.

4. Η πραεία ψυχή είναι θρόνος της απλότητος, ενώ ο νους του οργίλου δημιουργός της πονηρίας. Η ηπία ψυχή θα δεχθή μέσα της τους λόγους της σοφίας εφ' όσον «οδηγήσει Κύριος πραείς εν κρίσει» (Ψαλμ. κδ' 9) ή μάλλον στην διάκρισι.

Η ευθεία ψυχή συζή με την ταπείνωσι, ενώ η πονηρά είναι υπηρέτρια της υπερηφανείας. Οι ψυχές των πράων θα γεμίσουν από γνώσι και σύνεσι, ενώ ο νους του θυμώδους συγκατοικεί με το σκοτάδι και την άγνοια.

5. Αυτός που θυμώνει και αυτός που ειρωνεύεται συναντήθηκαν μεταξύ τους. Και ήταν αδύνατο να ευρεθή ένας ευθύς λόγος στην συζήτησί τους! Αν ανοίξης την καρδιά του πρώτου, θα εύρης την μανία, και αν ερευνήσης την ψυχή του δευτέρου, θα αντικρύσης την πονηρία.

6. Η απλότης είναι μία συνήθεια και συμπεριφορά της ψυχής αποίκιλη, που δεν κινείται σε κανέναν κακό λογισμό. Η ακακία είναι μία γλυκεία και χαρούμενη ψυχική κατάστασις, απηλλαγμένη από κάθε κακή σκέψι και υπόνοια.

7. Πρώτο γνώρισμα της παιδικής ηλικίας είναι η αποίκιλη απλότης. Όσο την είχε αυτήν ο Αδάμ δεν αντίκρουσε στον εαυτό του ούτε ψυχική γυμνότητα ούτε σωματική ασχημοσύνη.

8. Καλή βέβαια και αξιομακάριστη είναι η απλότης πού έχουν μερικοί εκ φύσεως. Όχι όμως τόσο, όσο η απλότης πού αποκτήθηκε με κόπους και ιδρώτες και με μετεγκεντρισμό της πονηράς φύσεως.

Διότι η μεν πρώτη είναι σκεπασμένη και προφυλαγμένη από πολυποίκιλες μεταβολές και πάθη ενώ η Δευτέρα γίνεται πρόξενος της τελείας ταπεινοφροσύνης και πραότητος. Και η μία δεν έχει πολύ μισθό, ενώ η άλλη έχει άπειρο και απροσμέτρητο.

9. Όλοι όσοι επιθυμούμε να προσελκύσωμε προς το μέρος μας τον Κύριον, ας Τον πλησιάσωμε σαν διδάσκαλο που κάνει μάθημα, «απλώς και απλάστως και αποικίλως και απονήρως και απεριέργως». Επειδή αυτός είναι απλούς και ασύνθετος, θέλει και οι ψυχές που Τον πλησιάζουν να είναι απλές και ακέραιες. Και δεν είναι δυνατόν να αντικρύσης ποτέ απλότητα χωρίς ταπείνωσι.

Πονηρός σημαίνει άνθρωπος που κάνει ψευδείς προβλέψεις και που φαντάζεται ότι αντιλαμβάνεται τους λογισμούς των άλλων από τα λόγια τους, και τα μυστικά των καρδιών τους από τις εξωτερικές κινήσεις.

* σεσοφισμένος: ο μετά σοφίας και πείρας.

Απόσπασμα από την «Κλίμακα» του αγίου Ιωάννου του Σιναΐτου των εκδόσεων της Ιεράς Μονής Παρακλήτου.

<https://bit.ly/3wiQXRx>